

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ 28:1-14

Խորքին մէջ կրկնութիւն է, իսկ կրկնութիւնն ալ գիպութեան մայրն է, այնպէս ինչպէս հարցում հարցնելը գիպութեան մայրն է: Աւելի հետաքրքրական է, երբ փարբեր թարգմանութիւններ, փարբեր վերնագրեր փութ են փութալ հարուածին. օրինակ. «Ծանօթութիւն», «օրինաւեր եւ օրինազանց», «Իմաստութեան օրհնութիւնները». այլ խօսքով, այս վերնագրերը թելով մը կ'օգնեն ընդհանուր պարկերացում ունենալու փութալ հարուածին: Ամէն պարագայի, կրկնութեան գնով մեզի կը ներկայացուի ինչ որ ամբողջ գիրքը կը ներկայացնէ, թէ ինչ են այն բարիքները, որ իմաստութեան հետեւող եւ իմաստութիւն խնդրող մարդը կրնայ ունենալ:

1 հմրը կը ներկայացնէ, թէ ինչպէս ամբարիշտ մարդը, այս պարագային այն մարդն է, որ Աստուծոյ չի հաւատար, Աստուծոյ երկիւղը չունի, եւ ըստ այնմ կ'ապրի իր կեանքը, բայց այսպիսին նաեւ Առակաց գիրքը կը ներկայացնէ թէ հարուածը չեկած, ան կը փախչի, ըսելու եղանակ մըն է, որ ցոյց կու տայ, թէ ինչպիսի վախով է բռնուած: Ժողովրդային առածը կ'ըսէ, նմանօրինակ կացութեան պարագային. «Գող սիրտը դող»: Մինչ արդարի պարագային կը նմանցնէ առիծի, առանց վախի, որովհետեւ արդարը որ կ'ապրի իմաստութեամբ եւ Աստուծոյ երկիւղով, եւ ունի ապահովութիւնը: Այնպէս ինչպէս Ադամի պարագային, այնքան արեւն որ մեղքը չէր գործած, վախ չունէր, իսկ երբ գործեց, անմիջապէս որ Աստուծոյ ուրբին ձայնը լսեց, պահուրեցաւ: Նոյնն է նաեւ իւրաքանչիւրիս պարագան, բան մը որ ճիշդ չենք ըներ, միշտ վախը մեզ պարած է: Կան պարագաներ, ուր կ'ըսենք, այս մարդիկ ինչպէս առանց վախի կ'ընեն, այո, մի գուցէ, ժամանակաւորի պարագային, բայց չնոռնանք, վերջին հանգրուածը, երբ այս անգամ դէմ յանդիման կ'ըլլայ իր Արարիչին հետ:

2 հմր կը յիշեցնէ, թէ ինչպէս երկիր մը կրնայ օրհնութիւններ վայելել կամ անէծք կախում ունի թէ ինչպիսի իշխաններ կը ղեկավարուի, աստուծային իմաստութեամբ կամ թէ ամբարշտութեամբ: Երկրորդ, նաեւ կը յիշեցնէ հոն ուր շատ իշխաններ կան, եւ կամ մէկ իմաստուն մարդ: Այնպէս ինչպէս նմանօրինակ առածը պիտի ըսէ. «Խոհարարներու շարութեամբ, ճաշը կ'այրի»:

3 հմրը մէկ այլ ուրիշ յիշեցում է, թէ ինչպէս յաճախ այնպէս կը կարծենք, որ եթէ մարդիկ որոշ վիճակի մը մէջ կ'ապրին, ուրեմն լաւ կը հասկնան ուրիշին վիճակը եւս, բայց այս համարը կու գայ ցոյց տալու, թէ այդպէս չէ անպայման: Հարուածը կ'ըսէ. «Աղքատները գրկող չքաւորը մարդը, հացի կարօթութիւն բերող յորդահոս անձրեւի պէս է»: Խորքին մէջ անձրեւը բարիք է ու պէտք է ըլլայ, բայց եկուր տես, որ անձրեւներ կան որոնք բարիք չեն բարեր, ընդհակառակը հացի կարօթ կրնան ձգել: Քրիստոս նմանօրինակ առակ մը պիտի պարմէր երկու ծառաներուն, երբ մէկուն պարտքը ներուեցաւ, իսկ ինք իրեն ծառայակից մարդուն գնաց անկէ առնելու պարտքը:

4 հմրը կը յիշեցնէ, «Օրէնքը մերժողները ամբարիշտները կը գովեն», ուովհետեւ անոնց հաճելի բաներ է որ կ'ընեն, մինչ օրէնքը պահողը անոնց դէմ կը կենան: Այս հարուածը ցոյց կու տայ օրինազանցը կամ օրէնքը պահողը: Որովհետեւ վերջ ի վերջոյ, Պօղոս Առաքեալ պիտի ըսէ. «Օրնէքը փրուեցաւ որպէս ինամակալ դաստիարակ» մեզ ըստ այնմ դաստիարակելու, որովհետեւ մարդ արարածը կարիքը ունի այդ դաստիարակութեան, փիսիփլին կոչուածին: Ահա Պօղոս Առաքեալ այդ քննարկումը կ'ընէ. «Օրնէքին բարիք ըլլալուն»:

5 հմրը, «Չար մարդիկ իրաւունքը չեն հասկնար», խորքին մէջ չեն ալ ուզեր հասկնալ, որովհետեւ չար են, եւ չարութիւնը իրենց մտքի ու հոգիի աչքերն են կուրցուցած: Իսկ իմաստուններու պարագային, որովհետեւ ահա այդ իսկ իմաստութիւնն է, որ նախ գիրենք դուրս կը բերէ այդ չարութենէն, եւ ահա անոնց աչքերը բացուելով ամէն բան կը հասկնան, որովհետեւ անոնք մնայուն Տէրը փնտրելու ընթացքին մէջն են:

6 հմրը հետաքրքրական արտահայտութիւն մըն է, որ կ'ըսէ. «Իր կապարելութեան մէջ քալող աղքատը՝ ծուռ ճամբաներու մէջ քալող հարուստ մարդէն աղէկ է»: Նախ այստեղ յարակեցնենք կապարելութիւն բառին գործածութիւնը: Առիթով մը Քրիստոս պիտի ըսէր. «Եղէք կապարեալ ինչպէս որ ձեր երկնաւոր Հայրը կապարեալ է», ուրեմն կապարելութեան մէջ քալել կը նշանակէ Աստուծոյ ճամբուն մէջ քալել, այդպիսին թեկուզ եթէ պահ մը աղքատ ալ ըլլայ, աւելի աղէկ է քան հարուստը, եւ սակայն, հարուստին ալ պարագային այն հարուստը, որ զարպուղի եւ ծուռ ճամբաներով հարստութիւն դիզած: Որովհետեւ նոյն այդ հարստութիւնը իրեն համար կը դառնայ որոգայթ:

7 հմրը յիշեցում է, թէ ինչ է արդիւնքը Օրէնքը պահողին, եւ այս պարագային Օրէնքը պահել, նաեւ կը նշանակէ հնազանդ ըլլալ Օրէնքը փրուողին, այսինքն՝ Աստուծոյ, ահա այդիսին իմաստուն

կըլլայ, ուրեմն իմաստուն ըլլալու նշաններէն մէկը, եւ առաջին քայլը հնազանդութիւնն է այդ Օրէնքին: Իսկ ասոր հակառակ, իր հայրը կ'ամչցնէ, որովհետեւ անեւ անիկա բարեկամ է շռայլ ապրողներուն:

8 հմրը ամէնօրեայ վիճակ է որ կ'ապրի մարդկութիւնը: Վիս այդ երեւոյթին դիմաց Առակաց գիրքը կու գայ յիշեցնելու, թէ «Իր սրբազանքը փոկոտով եւ վաշխով աւելցնողը, զանիկա աղքատին ողորմութիւն ընողին համար կը հաւաքէ», կը նշանակէ յիշեցում է, որ վերջին խօսքը Աստուծոյն է, որքան ալ այդպիսիները դիզեն, բայց աւարտին այդ բոլորը Աստուած Ինք կը փնտրին:

9 հմրը հեղափոխական արտայայտութիւն է, երբ մենք կը փակենք մեր ականջները Աստուծոյ Խօսքին, Օրէնքին, փրամաբանական է որ Աստուած ալ Ինք մեր կարարած աղօթքները պիտի համարէ պիղծ:

10 հմրը կը զգուշացնէ, որ եթէ չարիք է որ կը մտածեն ուղիղ ճամբուն մէջ եղողին համար, ուրեմն այդ նոյն փոսին մէջ ես եմ իյնալու: Նմանօրնակ առածը կ'ըսէ. «Փոս փորողը ինք մէջը կ'իյնայ»: Միւս կողմէ նաեւ կայ Աստուծոյ պաշտպանութիւնը, որպէսզի զիրենք պահէ եւ ըստ այնմ բարիք ժառանգեն:

11 հմրը: Զգուշ ըլլանք, որ բոլոր հարուստներու կամ բոլոր աղքատներու մասին չէ խօսքը: Այն հարուստը որ կը վարահին իր հարստութեան, ուրեմն ունի հաւակնութիւնը որ իր աչքին իմաստուն կ'երեւայ, մինչ այդ իմաստուն աղքատը, այս պարագային բոլոր աղքատները չէ որ իմաստուն կ'ըլլան, այլ այն աղքատը որ մնայուն Աստուծոյ ներկայութեան կարիքը ունի, եւ ըստ այնմ կ'ապրի իր կեանքը, այդպիսին այդ հարուստին անմտութիւնը երեւան կը հանէ:

Հեղափոխական է 12 հմրը, հոն ուր արդարները կ'ուրախանան այնպեղ մեծ փառք կ'ըլլայ, որովհետեւ անոնց ուրախութիւնը նաեւ բոլորինը կ'ըլլայ, իսկ երբ ամբարիշտը բարձրանայ կամ իշխանութեան գլուխ գայ, նոյնիսկ ամբարիշտները պիտի չուզեն, որովհետեւ գիտեն ամբարիշտին վարմունքը, որ բարիք մը չէ որ պիտի բերէ, ընդհակառակը՝ չարիք:

13 հմրը խոստովանութեան մասին է, երբ կը խոստովանինք մեր մեղքերը, Առաքեալը պիտի ըսէ. «Արդար ու ճշմարիտ է Աստուած որ պիտի ներէ մեր յանցանքները»: Յաճախ ինչ ինչ պարճառներով չենք ուզեր խոստովանիլ մեր մեղքերը, սակայն Առակաց գիրքը կու գայ սորվեցնելու, յիշեցնելու, ու մանաւանդ՝ քաջալերելու որ խոստովանինք մեր մեղքերը, որպէսզի ողորմութիւն գտնենք:

Ի վերջոյ, 14 հմրը, անգամ մը եւս կը յիշեցնէ, «միշտ վախցող մարդը երանելի է, բայց իր սիրտը խստացնողը չարիքի մէջ պիտի իյնայ»: Այսպեղ, այնպէս ինչպէս ամբողջ Առակաց գիրքին մէջ վախճալ բառը ահ ու սարսափի մասին չէ, այնքան որքան Աստուծոյ երկիւղը ունենալուն մէջ: ԻՍկ այդ երկիւղին դիմաց, կամ անոր հակառակ՝ սիրտը խստացնող մարդը: Այնպէս ինչպէս որ էր պարագան Փարաւոնին: Ուրեմն երանելի է այն մարդը որ մնայուն Աստուծոյ երկիւղը ունի իր մէջ, իսկ իր սիրտը խստացնողը՝ չարիքի մէջ պիտի իյնայ: